

ТКАНІ ТА ВИШИВАНІ ТЕКСТИЛІ ЯК ОЗДОБА ДОМІВОК

Традиційність і сучасність (Частина друга)

Після Першої світової війни Україна (як східна, так і західна) опинилася у складних політичних та невідрадних національних умовах, ставши підкореною чужими владами. Але, незважаючи на це, виросло нове покоління освіченої молоді з молодечим запалом до праці. Помимо важких, прикрих обставин бездержавності, панування та насильного поширення чужої культури, політичного переслідування, ця молодь почала відстоювати свою національну ідентичність. Енергійне покоління українців піднесло усвідомлення народові його національної відмінності, наповнило його гордістю за свою спадщину. Були організовані освітні центри для піднесення культурних та економічних рівнів народу, особливо сільського населення. Молоді діячі збагнули велич української культури, визнали творчі досягнення народу, поширювали знання про це та вчили людей цінувати, вивчати, зберігати і популяризувати творчі здобутки, культурну спадщину минулих років, минулих століть.

У Галичині розгорнулися різні заходи для втілення в життя (хоча би частково) намічених задумів. Так постали просвітні, мистецькі, жіночі організації, які у своїй діяльності займалися відповідними програмами, з допомогою яких вдалося б це здійснити. Однією із таких установ була Кооператива "Українське Народне Мистецтво", яку заснували 1922 року у Львові. Головною ціллю кооперативи було створення центру, який би зберігав давні зразки народного мистецтва, пропагував розвиток народного мистецтва та домашнього промислу, поширював переконання щодо його важливості, підкреслюючи необхідність використання цих предметів у щоденному житті. Кооператива розвивала модерні інновації, представляла сучасне застосування виробів, базованих на традиційних зразках, щоб у такий спосіб зберегти чистоту

стилю і створити "український стиль" у домашніх та особистих аспектах. Щоб мати збут продуктів, кооператива зорганізувала 13 робітень та мала 500 робітниць, які постачали вироби для продажу. Для реклами та поширення інформації про народне мистецтво і його застосування, як також і про діяльність кооперативи, видавали журнал "Нова Хата". Однією із багатьох реалізованих праць кооперативи була трансформація великих наволочок у малі декоративні ткани чи вишивані подушечки, призначені для диванів та крісел модерного міського обмелювання домівок. Ця інновація швидко поширилася і збереглася до наших днів, як в Україні, так і в діаспорі.

Для декорування подушечок, у більшості, вживали народну вишивку, беручи взори з уставок народних сорочок. Велике багатство та різноманітність народних візерунків дали змогу працівникам кооперативи створити безліч нововведень та цікавих укладів традиційного орнаменту на подушечках, які могли задовільнити різні смаки, традиційні та модерні обмелювання та навіть, особливі забаганки покупців.

Оздоблювати хату вишивками - а чи рушниками, чи скатертями, чи то подушечками - це майже неписаний закон для українців. Коли людина свідомо своєї національної ідентичності, вона завжди пишатиметься своєю національною спадщиною.

Любов Волинець

*На світлинах:
зразки української вишивки*

